

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу заочної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Управління охороною здоров'я та
фармацевтичним бізнесом»

Спеціальності 073 «Менеджмент»

Галузі знань «Охорона здоров'я»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

Інформація про
викладача

ГЕРАСИМОВА
Ольга
Олександрівна

доцент кафедри
кафедри
менеджменту,
маркетингу та
забезпечення
якості у
фармації,
кандидат
фармацевтичних
наук, доцент

<https://mmf.nuph.edu.ua/gerasimova-olga-oleksandrivna/>

o.a.gerasymova@gmail.com

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації
- 2. Адреса кафедри:** 61121, м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-й поверх, т. 0572-67-91-72.
- 3. Веб-сайт кафедри:** <https://mmf.nuph.edu.ua/>
- 4. Консультації:** відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації (за посиланням <https://mmf.nuph.edu.ua/grafiki-potochnih-konsultacij/>).
- 5. Анотація освітнього компонента:** Проблема забезпечення всього населення країни кваліфікованою загальнодоступною медичною допомогою на найвищому можливому рівні постійно постає перед системою охорони здоров'я у всіх країнах світу. В даній ситуації стає пріоритетним створення системи забезпечення, оцінки та контролю якості медичної допомоги. Її основою в усіх країнах є стандартизація медичної допомоги, що ґрунтується на принципах доказової медицини та впровадження формулярної системи. В свою чергу, наявність в країні стандартів та клінічних протоколів надання медичної допомоги, формулярів лікарських засобів є необхідною умовою для впровадження в систему охорони здоров'я обов'язкового та подальшого розвитку добровільного медичного страхування. В умовах медичного страхування відшкодуванню підлягають тільки лікарські засоби, що є в наявності в клінічних протоколах надання медичної допомоги та формулярах лікарських засобів.
Розвиток і вдосконалення заходів, спрямованих на збереження і покращення суспільного здоров'я, потребує об'єднання зусиль фахівців різних спеціальностей: як медичних, фармацевтичних, так і економічних, що розуміються на питаннях медицини та фармації, знають особливості економіки охорони здоров'я як однієї з галузей економічної науки.
- 6. Мета викладання освітнього компонента:** метою вивчення освітньої компоненти «Основи медичної стандартизації та медичне страхування» є підготовка спеціалістів, які б володіли достатнім обсягом знань з основ організації та управління охороною здоров'я населення, функціонування економічного підґрунтя системи охорони здоров'я, принципами організації медичного страхування, проведення медичної стандартизації, що необхідні фахівцю з економіки для забезпечення поряд із фахівцями в галузі медицини оптимального рівня функціонування системи надання медичної допомоги населенню.

7. Компетентності відповідно до освітньої програми:**Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та інших країн світу в сфері управління, господарської діяльності і охорони здоров'я.

СК 14. Здатність приймати участь в удосконаленні організації системи охорони здоров'я в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів якості та належних фармацевтичних практик, системно вибудовувати діяльність закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій згідно з концепцією державного управління охороною здоров'я, створювати умови для постійного підвищення якості медичної і фармацевтичної допомоги населенню (пацієнтам).

8. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 14. Обґрунтовувати оптимальні господарські рішення та управлінські альтернативи з метою оптимізації використання ресурсів закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій, спираючись на прогнозовані тренди соціально-економічного, демографічного розвитку системи охорони здоров'я і фармацевтичного ринку, епідеміологічної ситуації, знання нормативно-правових, законодавчих актів України та інших країн світу в сфері управління і охорони здоров'я, визначати соціально-економічні результати управлінських рішень і оцінювати пов'язані з ними ризики.

9. Статус освітнього компонента: вибірковий

10. Пререквізити освітнього компонента: «Менеджмент та соціальна відповідальність», «Бізнес-планування», «Облік та контролінг в закладах охорони здоров'я».

11. Обсяг освітнього компонента: 4 кредита ЕКТС, 120 годин: 16 годин аудиторних занять, з них – 8 годин лекцій, 4 години – семінарських занять; 4 години – практичних занять; 104 години самостійної роботи.

12. Організація навчання:**Методи навчання:**

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод:* Lecture-based learning – лекції;
- *проблемне викладання:* Case-based learning - метод кейсів;
- *частково-пошуковий метод:* Team-based learning – метод роботи в малих групах.

Зміст освітнього компонента:**Змістовий модуль 1. Стандартизація в охороні здоров'я**

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи стандартизації. Стандартизація у сфері охорони здоров'я.

Тема 2. Методичні підходи до розробки та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації в Україні на засадах доказової медицини.

Тема 3. Основні підходи та етапи розробки стандарту медичної допомоги та уніфікованого клінічного протоколу на засадах доказової медицини в Україні.

Тема 4. Формулярна система для оптимізації забезпечення лікарськими засобами.

Тема 5. Клінічний протокол, формуляр лікарських засобів закладу охорони здоров'я (локальний формуляр) як система захисту прав пацієнта, медичного працівника, фармацевта.

Тема 6. Протокол фармацевта як складова медичної стандартизації для забезпечення якості медичної допомоги при відпуску безрецептурних лікарських засобів.

Змістовий модуль 2. Медичне страхування

Тема 7. Система організації охорони здоров'я в Україні. Сучасні системи охорони здоров'я.

Тема 8. Загальні поняття страхування. Страхова термінологія.

Тема 9. Медичне страхування як складова соціального страхування. Загальні поняття і принципи медичного страхування.

Тема 10. Форми і види медичного страхування. Обов'язкове та добровільне медичне страхування.

Тема 11. Страховий ризик: поняття. Аналіз страхових ризиків медицині.

Організація самостійної роботи:

Самостійна робота включає в себе вивчення тем 6, 8, 11 освітнього компонента, що не увійшли до аудиторних занять, та виконання завдань з цих тем з метою закріплення теоретичного матеріалу.

13. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, відповіді на теоретичні питання.

Умови допуску до контролю змістових модулів: наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю, за контроль змістового модулю 1 (для контролю змістового модуля 2)

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: семестровий залік

Умови допуску до семестрового контролю:

поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1 та 2, відсутність невідпрацьованих пропусків семінарських та практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента.

14. Система оцінювання з освітнього компонента:

Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час занять:

<i>Номер теми освітнього компонента</i>	<i>Максимальна кількість балів за тему</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт</i>	<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>			
<i>Тема 1.</i>	6	3	тестування
		3	усна відповідь
<i>Тема 2.</i>	6	3	тестування
		3	усна відповідь
<i>Тема 3.</i>	6	3	тестування
		3	усна відповідь
<i>Тема 4.</i>	6	3	тестування
		3	усна відповідь
<i>Тема 5.</i>	6	3	тестування
		3	усна відповідь
<i>Тема 6. (тема для самостійного вивчення)</i>	4	4	вирішення ситуаційних завдань
<i>Всього балів за змістовий модуль 1:</i>		34	
<i>Змістовий модуль 2</i>			
<i>Тема 7.</i>	6	3	тестування
		3	усна відповідь
<i>Тема 8. (тема для самостійного вивчення)</i>	4	4	вирішення ситуаційних завдань
<i>Тема 9.</i>	6	3	тестування

		3	усна відповідь
Тема 10.	6	3	тестування
		3	усна відповідь
Тема 11. (тема для самостійного вивчення)	4	4	вирішення ситуаційних завдань
Всього балів за змістовий модуль 2:		26	
Всього балів за модуль:		60	

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з теми 8 освітнього компонента може зараховуватись проходження онлайн-курсу на платформі Coursera (онлайн-курс «Foundations of Insurance», <https://www.coursera.org/learn/foundations-of-insurance>) (за наявності відповідного документу про його закінчення, надання копії викладачу).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час занять:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
тестування	24
відповіді на теоретичні питання	24
вирішення ситуаційних завдань	12
<i>Всього балів:</i>	60

Оцінювання під час контролю змістових модулів:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модуля за видами робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів за контроль змістового модуля</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>		
тестування	10	20
відповіді на теоретичні питання	10	
<i>Змістовий модуль 2</i>		
тестування	10	20
відповіді на теоретичні питання	10	
<i>Всього балів за контроль змістових модулів:</i>		<i>40</i>

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:

під час поточного контролю: 12 балів: вирішення ситуаційних завдань (тема 6,8,11).

під час контролю змістового модуля 1: білети до змістового модуля 1 включають теоретичні питання та тестові завдання з теми 6

під час контролю змістового модуля 2: білети до змістового модуля 2 включають теоретичні питання та тестові завдання з тем 8, 11

Шкала оцінювання семестрового заліку:

При вивченні освітнього компонента застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за недиференційованою шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано
1-34	F	

15. Політики освітнього компонента:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагиату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедалінів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітнього компонента можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього компонента:

Обов'язкова література	1. Основи медичної стандартизації та медичне страхування: навч.-метод. посіб. для самопідготовки і аудиторної роботи здобувачів вищ. освіти на практ. та семінар. заняттях / Л. В. Яковлева, О. В. Ткачова, О. О. Герасимова. – Харків : НФаУ, 2023. – 205 с. 2. Робочий зошит «Організація охорони здоров'я та страхова
-------------------------------	---

	медицина» / Л.В. Яковлева, Н.В. Бездітко, О.В. Ткачова; за ред. проф. Л.В. Яковлевої. – Харків : НФаУ, 2021. – 125 с. 3. Основи медичної стандартизації : метод. рек. для самопідготовки та аудитор. роботи студентів спец. 7.110206 «Клінічна фармація» / Л. В. Яковлева [та ін.]. – Харків : НФаУ, 2014. – 56 с. 4. Основи медичної стандартизації : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Л. В. Яковлева [та ін.]. – Харків : НФаУ, 2015. – 116 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітнього компонента	1. Бадюк М. І. та ін. Окремі питання організації медичного страхування : навч. посіб. – К. : [СПД Чалчинська Н. В.] : [Українська військ.-мед. акад.], 2015. – 72 с. 2. Внукова Н.Н. Соціальне страхування. Кредитно-модульний курс: навч. посіб. для студентів ВНЗ. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с. 3. Впровадження системи управління якістю у лікувально-профілактичних організаціях ISO 9001:2015: навчальний посібник / В. В. Касянчук, О. М. Бергілевич, О. І. Сміянова ; за ред. проф. В. А. Сміянова. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 246 с. 4. Дьячкова Ю. М. Страхування : навч. посіб. для ВНЗ. – К. : Центр учб. л-ри, 2016. – 240 с. 5. Долгошея Н. О. Страхування в запитаннях та відповідях: навч. посібник для студ. ВНЗ. К. : Центр учб. л-ри, 2016. – 318 с. 6. Іванчов П.В. Пріоритетні напрями трансформації медичної системи України на ринкових засадах [Електронний документ] // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2020. – Вип. 33. Частина 1. – С. 136-140. – Режим доступу : http://www.visnyk-esonom.uzhnu.uz.ua/archive/33_1_2020ua/26.pdf – Назва з екрана. 7. Кабачна А.В., Шелкова Е.В., Кабачний О.Г. Аналіз динаміки структури Державного формуляра лікарських засобів // Фармацевтичний журнал, 2017. – № 1. – С. 3-8. 8. Москаленко В. Ф. Методологія доказової медицини : підручник / В. Ф. Москаленко, І. Є. Булах, О. Г. Пузанова. – Київ : Медицина, 2014. – 199 с. 9. Плиса В.Й. Страхування: підручник для студентів ВНЗ. – К.: Каравела, 2016. – 472 с. 10. Рогач І.М., Слабкий Г.О., Качала Л.О. та ін. Контроль якості медичної допомоги на рівні закладу охорони здоров'я: методичні рекомендації. Ужгород, 2014. – 48 с. 11. Рогова О. Г. Державна політика стандартизації в системі охорони здоров'я в Україні [Електронний документ]. – Режим доступу : http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2014-2/doc/7/02.pdf – Назва з екрана. 12. Фисун І. В., Ярова Г. М. Страхування : навч. посіб. для ВНЗ. – К. : Центр учб. л-ри, 2016. – 230 с. 13. Устінов О. В., Ліщишина О. М. Стандарти і протоколи: кращий світовий досвід в українських реаліях [Електронний документ] // Український медичний часопис. – VII/VIII 2014. – № 4 (102) – Режим доступу: http://www.umj.com.ua/article/75959/standarti-i-protokoli-krashhij-svitovij-dosvid-v-ukrainskix-realiyah – Назва з екрана.

	14. Ярош Н.П. Нормативно-правове регулювання розвитку стандартизації у сфері охорони здоров'я населення України // Економіка і право охорони здоров'я. – 2016. – № 2 (4). – С. 76-80.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітнього компонента	1. http://lib.nuph.edu.ua/ – сайт наукової бібліотеки НФаУ 2. https://dec.gov.ua/ – Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України (підрозділи: стандартизація медичної допомоги; державна оцінка медичних технологій, формулярна система забезпечення лікарськими засобами). 3. https://moz.gov.ua/nakazi-moz – накази Міністерства охорони здоров'я України. 4. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-2023-%D0%BF#Text – Про внесення змін до Національного переліку основних лікарських засобів (Постанова КМУ від 06.01.2023 р. № 18). 5. http://www.phc.org.ua – Центр громадського здоров'я МОЗ України. 6. https://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203 – Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх». 7. http://www.euro.who.int/ – Європейська база даних «Здоров'я для всіх». 8. https://forinsurer.com/ – онлайн-журнал про технології у страхуванні «Форіншурер» (включає рубрику Медичне страхування). 9. http://www.who.int/countries/ukr/ – Всесвітня організація охорони здоров'я. Україна. 10. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed – ресурс PubMed (доступ до бази даних MEDLINE). 11. http://www.cochrane.org. – Кокранівська бібліотека.
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4355

17. Матеріально-технічне та програмне забезпечення освітнього компонента:

Технічне забезпечення – комп'ютер, відеокамера, мультимедійний проектор, екран.

Програмне забезпечення: Microsoft Word, Excel, Power Point, Acrobat rider, Google Workspace for Education Standard, ZOOM, MOODLE.